

FELJTONI

Primjer otvorenosti i dobrodošlice strancima u Zagrebu

ZAGREB (IKA) 25.11.2025. / 18:40

Pastoral stranaca je na biskupijskoj razini u Hrvatskoj organiziran u Zagrebačkoj nadbiskupiji i Riječkoj nadbiskupiji. Model primijenjen u zagrebačkoj Crkvi može poslužiti kao iskustvo i primjer ostalim partikularnim Crkvama.

Svoje iskustvo skoro desetogodišnjeg rada sa strancima iznio je vlč. Anđelko Katanec. Od [osnivanja Povjerenstva za pastoral migranata i turista](#) na njegovom je čelu, član je Odbora za migrante Hrvatske biskupske konferencije, a trenutno je i na službi župnika *in solidum* u zagrebačkoj Župi sv. Blaža.

Iako je neposredni poticaj bila migracijska kriza prije 10 godina, ideja za osnivanje nadbiskupijskog povjerenstva postojala je i prije radi sustavnijeg praćenja i pastoralnog susretanja stranaca koji dolaze, bilo da se radi o turistima, migrantima ili izbjeglicama.

„To je znak univerzalnosti Crkve, koja u svakom čovjeku prepoznaje brata i sestru“, kaže vlč. Katanec.

Tri područja

Dodaje da je njegova „uloga pokazati otvorenost Crkve prema svakom čovjeku i pružiti pastoralnu podršku stranim vjernicima. **Tri su glavna područja djelovanja** ove vrste pastora: briga za migrante i izbjeglice, organiziranje vjerskih slavlja na stranom jeziku te područje hodočašća, vjerskog turizma i sakralne baštine.“

Praktično najviše radi u okviru Župe sv. Blaža koja za strance ima sve što i za ostale župljane: zbor, ministrante, skupinu lektora, krštenja i vjenčanja, pripreme i kateheze za pričest i krizmu, susrete mladeži, hodočašća, organizirana druženja i drugo. Pritom se većinom koristi engleski jezik, a povremeno se moli i na njihovim materinjim jezicima jer su to ljudi sa svih kontinenata i iz mnogo različitih zemalja.

Vlč. Katanec je podrška i drugim svećenicima „koji se često suočavaju s jezičnim barijerama i različitim kulturnim izazovima“.

„Povremeno mi se javljaju za uključenje u katehezu nekoga tko se ne služi hrvatskim jezikom, ili za slavlje sakramenata na stranim jezicima“ – dodaje. „Tim ljudima nastojim

pripomoći da se u našim crkvama osjećaju prihvaćeno i uključeno, a ne kao gosti ili prolaznici.“

Kod stranih vjernika primjećuje veliku želju za pripadanjem zajednici pa traže priliku za produbljenje prijateljstva i druženje. Zato nastoji jednom mjesečno organizirati susrete zajedništva koje zovu „agape“.

Pripadnost zajednici uz ono što se u njoj prima podrazumijeva i davanje. „Ima i onih koji žele aktivnije doprinosti zajednici i oni traže od svećenika vodstvo i podršku. Dakle, oni nemaju samo potrebe već imaju i mnogo potencijala koji mogu dati nama.“

Sakramenti su osnova

“**Slavlja svetih misa su osnova svakoga pastoralna, pa tako i ovoga jer je to središte praktičnoga življenja vjere.**

„Naravno, uz to dolazi i potreba za dobrom pripremom, ponajprije biti na raspolaganju za sakrament pomirenja“, ističe vlč. Katanec.

„Već 10 godina svake godina vodim i katekumenat za strance, dakle pratim ljude koji se zanimaju za kršćansku vjeru. Nekad su to već krštene osobe koje žele u odrasloj dobi primiti sakrament svete potvrde, nekad su to ljudi drugih kršćanskih Crkvi, dakle protestanti koji žele ući u puno zajedništvo s Katoličkom Crkvom, ali najčešće su to nekršćani koji se žele upoznati s Evanđeljem i primiti sakramente spasenja.“

Bez obzira gdje vjernici žive, slavlja sakramenata su vezana uz Župu sv. Blaža u kojoj se redovito vodi postupak i upis u crkvene knjige.

Prošle godine pojavili su se senzacionalistički naslovi da je u toj zagrebačkoj župi kršteno više filipinske nego hrvatske djece. Župnik tumači da su takvi naslovi bili namjerno provokativni:

“**Dakako da je u našoj župi kršteno više hrvatske djece gledajući na godišnjoj razini, ali činjenica je da se rađa mnogo djece filipinskih roditelja.**

Što se tiče primanja ostalih sakramenata kršćanske inicijacije i prve ispovijedi, ove godine neće biti pripreme za njihovo primanje jer je prošle godine održana objedinjena za sve uzraste.

U zajednici stranih vjernika ima mnogo malene djece, ali većinom još nisu u školskoj dobi, pojašnjava naš sugovornik, jer se uglavnom radi o stranim radnicima koji su ovdje tek godinu ili dvije. Ipak, sva su djeca pozvana na „Sunday School“ u došašću i korizmi.

Međutim, već je oformljena skupina katekumena koji se pripremaju pristupiti slavljima sakramenata za Uskrs iduće godine. Za iduće Valentinovo se priprema i jedno veliko zajedničko filipinsko vjenčanje s 10 parova.

Kao nadbiskupijski povjerenik, vlč. Katanec po pozivu ide i u druge župe, primjerice radi vjenčanja na nekom stranom jeziku.

Poteškoće i izazovi

Hrvatska kao zemlja s većinski katoličkim stanovništvom (> 83 %) trebala bi biti gostoljubiv domaćin strancima koji su u njoj potražili novi dom. Što prilikom integracije u novo društvo katolicima iz drugih zemalja predstavlja probleme i poteškoće najbolje znaju oni koji su s njima u izravnom kontaktu poput našeg sugovornika.

“**„Najveći izazovi su osjećaj usamljenosti, nesigurnosti i teškoće u komunikaciji.**

Premda, mnogi od njih svjedoče da se u Hrvatskoj osjećaju vrlo sigurno, čak sigurnije nego u svojoj zemlji,“ kaže vlč. Katanec i dodaje: „Često se susreću s administrativnim preprekama i pokojim kulturnim razlikama.“

No, kako kaže, prepreka koje treba svladati ima i u drugom smjeru. „Što se tiče administracije i mi u Crkvi katkad teško dolazimo do potrebnih dokumenata koji se traže kod priprema za sakramente.“

Različitost i raznolikost jezika

U crkvi sv. Blaža redovito se slave mise na engleskom i malajalamskom jeziku. Prigodno se organiziraju i mise na talijanskom, njemačkom, korejskom i drugim jezicima. U drugim zagrebačkim crkvama mise se slave na još četiri jezika.

Time je integracija u društvo donekle olakšana no da bi taj proces bio potpun nužno je poznavanje našeg jezika.

Dok se razmatra uvođenje zakonske obveze poznavanja hrvatskog jezika za strane radnike, Katolička Crkva, svjesna univerzalnosti koju nosi u svomu imenu, u različitosti vidi i priliku.

„Molitve na različitim lokalnim jezicima su jedno obogaćenje zajedničkim slavljima“, primjećuje vlč. Katanec. Isto je s crkvenim pjevanjem u kojem su također primjetne velike razlike.

Kao što su iseljenike iz našeg naroda diljem svijeta pratili svećenici iz Hrvatske, tako je ovdje za filipinskim vjernicima došao vlč. Andrew S. Bayal koji je zadužen specifično za pastoral svojih sunarodnjaka.

prva misa na tagaloškom jeziku u Zagrebu / Foto: župa Novigrad na Dobri

Liturgijske osobitosti

Osim jezičnih, postoje druge razlike u liturgijskim slavljinama karakteristične za pojedina područja. Tako je vlč. Katanec pojedinačno i prigodno znao dopustiti neki specifični element, primjerice „hod prema oltaru za prinos darova i milostinje, objedinjavanje misnih nakana i slično“.

„Druge razlike u gestama i molitvama nisu osobito naglašene jer se i oni prilagođavaju liturgiji na način kako je to običaj u Hrvatskoj. Postoje neke sitne geste kod uporabe crkvenih zvonca i posluživanja kod oltara koje se, uostalom, i kod nas razlikuju od župe do župe.“

U Hrvatskoj se liturgija redovito slavi po rimskom i bizantskom obredu, no među pristiglim strancima ima i onih iz drugih katoličkih tradicija.

„Također smo imali razumijevanja kada je za indijske vjernike k nama došao svećenik siro-malabarskog obreda, da na malajalamskom jezikom slavi svetu misu na tome obredu“, dodaje.

Pomoć izvan crkve

Vlč. Katancu dolaze i upiti za pomoć nevezano uz pastoral i to s raznih strana: „Zanimljivo je da mi se često javljaju Hrvati koji bi htjeli nekoga zaposliti. Što se tiče stranih vjernika, oni znaju imati poteškoća u administraciji, stambenom pitanju, a katkad traže i karitativnu pomoć.“

U takvim slučajevima im pomogne koliko može ili ih uputi na ustanove i službe koje mogu konkretnije i bolje pomoći te im katkad napiše pismo preporuke.

Okupljanje po nacionalnosti

Posebno je ponosan na zajednicu u kojoj se okupilo 30-ak studenata iz 15 zemalja. Stranci su se već organizirali i u manje skupine prema nacionalnosti. Tu vezu održavaju preko društvenih mreža i raznih zajedničkih aktivnosti.

„Filipinci su najorganiziraniji i to u nekoliko organizacija, ali najveća je Katolička zajednica koja ih povezuje kao grupa na Facebooku. Meni je dakle, dovoljno neku informaciju prenijeti predstavniku zajednice i oni će ju međusobno proširiti, bilo da se radi o Filipincima, Indijcima, ljudima španjolskog govornog područja ili kojoj drugoj skupini.“

Zahvaljujući internetu strani vjernici lako pronalaze informacije o slavljenim misama. Vlč. Katancu gotovo svi dolaze preko crkve. Dođu na misu ili u župni ured i ondje se upoznaju. Ponekad ih dovedu drugi vjernici. „Doslovno svake nedjelje predstavi mi se netko novi te naša zajednica stalno raste“, dodaje povjerenik.

vlč. Anđelko Katanec – prva misa na engleskom jeziku u crkvi sv. Blaža u Zagrebu / Foto: Pixsell/Goran Stanzl

Mjesta za napredak ima

S desetljetnim iskustvom u pastoralu stranaca, primjećuje gdje u Crkvi u Hrvatskoj ima mjesta za napredak u tom području. Kako kaže, u tom se razdoblju uključio u mnoštvo različitih aktivnosti, ali je malo koja polučila željeni učinak.

„Uvijek se čini kako ima puno potencijala, ali prepreke su velike ili okolnosti nisu pogodne. Iz toga sam zaključio da je dovoljno uvidjeti konkretne potrebe i na njih odgovoriti i mislim da to uspijevamo pastoralno pokriti. No mogli bismo se i kao Crkva više zauzeti za integraciju, posebno u pomoći u učenju hrvatskog jezika kako strani radnici ne bi bili građani drugog reda.“

Pomoć i podrška

Zbog rasta broja stranih radnika posljednjih godina, potrebe pastoralna nadilaze mogućnosti jednog svećenika. S obzirom na preklapanje službi povjerenika i župnika, vlč. Katanec logističku potporu ima u Župi sv. Blaža, a mnogo mu pomažu i kontakti s drugim svećenicima koji ga po potrebi mogu zamijeniti ili mu pomoći u animiranju vjernika.

Podršku, kaže, ima i „odozgo“: „Kod većih projekata obraćam se odgovornima u nadbiskupiji jer je i ovo povjerenstvo dio pastoralnih ureda Nadbiskupskog duhovnog stola. Također, postoji Odbor HBK za pastoral migranata te Odbor za pastoral turista koji mogu odgovoriti na neke opće zahtjeve.“

Zagrebačka nadbiskupija obuhvaća gospodarski najrazvijenije i najnapučenije područje Hrvatske. Logično je da ima i najveći priljev stranaca koji su u potrazi za boljim životom. Crkva im nastoji biti oslonac u izazovnom procesu prilagodbe i snalaženja u novom okružju.

Iako u drugim sredinama, pogotovo pretežno ruralnim, nema toliko mnogo stranih doseljenika, a među njima je još manje katolika, ne treba ih zanemariti, kao ni nekatolike. Stoga je desetljetno iskustvo organiziranog pastorala zagrebačke Crkve dragocjeno u iskazivanju dobrodošlice u skladu s evanđeoskim naukom.

Autor: Filip Vrbanić (filip.vrbanic@hkm.hr)

Tekst je dio novinarskoga projekta „Pastoral stranih vjernika u Hrvatskoj: Tihi oslonac tisućama u potrazi za boljim životom“, objavljen u okviru Programa poticanja novinarske izvrsnosti u 2025. godini Agencije za elektroničke medije. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz navođenje izvora.

[Potruga za boljim životom dovela ih do Hrvatske – jesu li katolici strane radnike dočekali spremni?](#)

List of Catholic churches in Croatia with Holy Mass in English and other languages

AEM

Filip Vrbanić

Filipinci

migranti

pastoral migranata

pastoral stranaca

radnici

vlč. Anđelko Katanec

Zagreb

Zagrebačka nadbiskupija

župa sv. Blaža

Daljnje korištenje vijesti u medijima samo uz prethodno odobrenje izdavača.
Sva prava pridržana © 2018 - 2025 Hrvatska katolička mreža